A°. 1837. N°. 152.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 19 December.

PRUISSEN.

Te *Munster* schijnt des avonds van den 11den eene oproerige beweging te hebben plaats gegrepen. Men zou eene houten loods, die de vorige maand voor de menagerie van *Tournaire* gediend had, en thans gebruikt werd om rekruten te oefenen, hebben willen beschadigen: — de wacht en versterkingen van infanterie waren niet toereikende; de kavallerie moest te baat genomen worden en inhouwen. Verscheiden burgers zijn overreden en gewond. Volgens het berigt is de rust weder hersteld; maar er zijn zeer strenge maatregelen van policie genomen. Bij het vallen der duisternis mogen niet meer dan 5 personen op straat bij elkander vertoeven, op straffe van onmiddellijke gevangenneming; alle schreeuwen, fluiten en zingen op straat is bij straffen verboden.

HANOVER.

Göttingen, 10 *December*. De senaat is bezig met het onderzoeken van de handeling der zeven professoren, hoewel deze hunne voorlezingen zeer rustig voor een talrijk auditorium voortzetten. Van de beslissing des senaats bestaat, volgens de universiteits-privilegiën, in criminele zaken, geen appel. Van wege de burgerij wordt heden eene petitie aan den koning gezonden, waarin men verzoekt, de zeven professoren niet van de universiteit te verwijderen, een verzoek, dat, naar de door den koning te Rotenkirchen gebezigde woorden, wel vruchteloos blijven zal. — Men beweert, dat professor *Ewald* naar eene Noord-Duitsche, *Lucke* naar eene Zuid-Duitsche universiteit zou beroepen zijn. De heer *Muller* zal welligt in den aanvang des zomers eene reis naar Griekenland doen; zijn schoonvader, de heer *Hugo*, zou eveneens zijn professoraat willen nederleggen; de heer *Ritter*, naauwelijks professor alhier, zal ons, zegt men, weder verlaten, even zoo de heer *Gauss*; verscheidene jonge professoren schijnen van dezelfde gezindheid en vele anderen dobberen.

RUSLAND.

Odessa, 24 *November*. Daar onze overheden in de laatste dagen nog steeds het vermoeden hadden, dat de misschien voorkomende pestgevallen uit vrees voor afsluiting niet aangegeven wierden, zoo werd allen inwoners aangezegd, zich, gedurende de beide dagen van van den 21sten en 22sten, des morgens te huis bevinden, vermits alsdan eene naauwkeurige medische huisbezoeking van wege de policie plaats hebben zou. Den 21sten is zij dan ook bewerkstelligd, en men heeft niets verdachts ontdekt. In de voorstad Moldowanka had men den 17den weder drie lijken, die van een grijsaard, eene vrouw en een kind met teekenen van pest gevonden. De voorzorgsmaatregelen werden daar dus nog versterkt, en de voorstad is geheel en al van de stad afgesloten geworden. — In de drie laatste dagen heeft zich zoo wel in de stad als in Moldowanka, geen nieuw geval voorgedaan.

LONDEN, den 14den December.

Heden morgen zijn Hollandsche brieven ontvangen, het berigt inhoudende, dat de koning van Holland bevel gegeven had het Grünerwalder-woud te kappen, en hij daarin ondersteund wordt door den koning van Pruissen. In het eerst baarde deze tijding veel sensatie, en de *Morning Chronicle* beschouwt de zaak als van hoogst ernstigen aard, en als geschikt, om den vrede in Europa te storen. De beraadslagingen echter in de Belgische Kamers, uit de later ontvangene Belgische dagbladen bekend geworden, heeft de zaak hier op eenen minder ernstigen voet doen beschouwen, en de effektenbeurs, die in zoodanige gevallen de beste politieke barometer is, heeft, nadat de eerste indruk voorbij was, geenen merkelijken invloed van deze zaak gevoeld.

— De Tunnel onder den Theems is thans weder ter bezigtiging opengesteld. Het lek is gestopt, en de Tunnel nagenoeg droog gemaakt. De arbeid zal onmiddellijk worden voortgezet en met meer uitzigt op goed gevolg dan te voren, vermits het Theemsvaart-bestuur den ingenieur vergund heeft, eenen kunstbodem van klei in de nog af te werken linie neêr te leggen.

PARIJS, den 14den December.

De ministeriële bladen bewaren heden het stilzwijgen over het nieuwe komplot, waarvan gisteren door *la Charte* gewag werd gemaakt. De *Gazette des Tribunaux* geeft de namen op van de personen, die in verzekerde bewaring zijn genomen, en waarvan gisteren het getal zeer overdreven opgegeven werd; het zijn: zekere geneesheer *Brouad*, bij wien men wapentuig en vele papieren heeft in beslag genomen; een handelsbediende *Giraud* uit Savoije; een Engelsch schoenmaker *Cloupell*; een werktuigkundige *Schtoub* geheeten, en eindelijk zekere Mlle. *Grouvelle*, die zich vroeger door hare overdrevene staatkundige gevoelens onderscheiden heeft, en door wie in der tijd bloemen op de graven van *Morey* en *Pepin* werden gestrooid. Men had bij haar belangrijke papieren in beslag genomen; onder anderen, een brief van nog versche dagteekening, door *Hubert* haar uit Boulogne geschreven, waarin hij haar zijn geldverlegenheid te kennen gaf, die hem belette naar Parijs te komen, ja zelfs zijne rekening in het logement te betalen, indien zij hem niet ter hulp kwam. Ten aanzien van *Hubert* herinnert men zich, dat hij zich, tijdens den aanslag van Neuilly, steeds door zijne hevige, onbeschofte taal onderscheidde, en zich daardoor bij de instructie reeds een jaar gevangenis op den hals haalde; bij de debatten antwoordde hij slechts met scheldwoorden en bedreigingen, waardoor de president der assisses genoodzaakt was hem te verwijderen en in zijn afwezen het vonnis uit te spreken. *Hubert* is iemand van middelbare grootte, met ros haar en bakkebaarden en zeer onaangename trekken. Zijn ouderdom is niet 46 maar 26 jaar. — De regter van instructie heeft gisteren de vijf bovengemelde gearaesteerde personen in verhoor genomen.

Hubert is heden in den vroegen morgen in eene postchais, door de gendarmerie begeleid, aangekomen en naar de prefectuur van policie gebragt

Van den 15den December.

Het tusschen België en Holland gerezen geschil, hoezeer ook te Brussel eene wezenlijke bezorgdheid verwekkende, schijnt geene ernstige gevolgen te hebben, wegens de waarschijnlijke tusschenkomst van Frankrijk en Engeland, die het naleven door beide partijen der conventie van 21 Mei 1833 gewaarborgd hebben. Metterdaad is de koerierwissel tusschen Parijs, Londen en Brussel op dit oogenblik zeer levendig.

De geruchten, sedert een paar dagen verspreid, wegens eene groote revolutie, die in Italië zoude zijn uitgebroken, berusten op geenerlei geloofwaardig berigt. Alleen spreekt men van eene ernstige ongesteldheid van den paus, en van het misnoegen, hetwelk de jongste ordonnantiën van den koning van Napels in Sicilië hebben verwekt.

Men heeft tijdingen uit Madrid van den 7den dezer. In de Cortes duurden de beraadslagingen over het adres voort. Men sprak nog altijd van eene verandering van ministerie, en doodverwde nu de H. H. *de Someruelos* met het ministerie van buitenlandsche zaken, *Pirarro* met dat van financiën, *Mon* met dat van binnenlandsche zaken, *Castro* met dat van gratie en justitie, *Sanz* of *Montes* met dat van oorlog, en *Ulloa* met dat van marine. Intusschen gelooft men, dat tot na de aankomst van den generaal *Cordova* niets zou worden beslist. De verkiezingen te Madrid zouden den 10den beginnen, en men geloofde, dat de keuze algemeen op mannen van de gematigde partij zoude vallen.

De generaal *Cordova* was den 9den te Saragossa aangekomen. Men had in die stad tijdingen van *Oraa*, die den 29sten November werkeloos te Castellon was, terwijl zijne troepen Villareal en Almazoras bezetteden. Hij geloofde, dat de in het gebergte geconcentreerde Carlisten spoedig uit gebrek aan leeftogt hunne schuilhoeken zouden moeten verlaten.

BRUSSEL, den 16den December.

Tot nadere opheldering, betreffende het geschil wegens het in den omtrek der vesting Luxemburg gelegen Grünenwald, deelen wij uit het in de zitting van de Kamer der vertegenwoordigers den 11den dezer daarover verhandelde, nog het volgende mede:

In het jaar 1828 werd dit woud in verkooping gesteld; verscheiden gedeelten van hetzelve bleven echter onverkocht. De revolutie vond in 1830 de zaak in dezen toestand, en de Belgische regering stelde zich in het bezit van het nog onverkochte gedeelte; toen zij echter in 1833 van haar bezits-regt wilde gebruik maken, werd van wege de militaire overheid der vesting voorgesteld, dat het aan de verdediging der plaats zoude schade doen, indien in dit gedeelte van het woud de houthak plaats greep; dit was eene louter militaire kwestie, die eenigen grond voor zich kon hebben; het bezit werd echter aan de Belgische regering niet betwist (?). De zaak bleef alstoen zonder verder gevolg.

Dezer dagen gaf nu de gouverneur der vesting aan den, in de provincie Luxemburg kommanderenden, generaal te kennen, dat hij door de Bondsvergadering gelast was, den houthak in het bewuste woud binnen den omtrek der vesting door de grootherthogelijke overheden, des noods met wapenmagt, te ondersteunen. Daartegen heeft de

Belgische regering bij den Bondsdag voorstellingen gedaan, en gepoogd te bewijzen, dat de gezegde regering in het bezit van het woud is, vermits zij daarvoor houtvesters heeft aangesteld, en vermits de groothertogelijke regering sedert 1830 geene daad van bezit daarin heeft uitgeoefend. De Belgische regering vertrouwt vastelijk, dat hare tegenvoorstelling de volvoering van een besluit zal weerhouden, hetwelk op eene daadwerkelijke dwaling berust. Het voltrekken van dat besluit, van wege de Nederlandsche regering, zoude eene krenking der conventie van 21 Mei zijn, door welke die regering zich verbonden heeft het *status quo* in het Groothertogdom te behouden.

— In de zitting onzer Kamer van vertegenwoordigers van eergisteren, werd door den minister van financiën een ontwerp aangeboden voor de autorisatie, om, terwijl de begrooting der ontvangsten nog niet aangenomen is, de belastingen voor de twee eerste maanden van het volgend jaar op den bestaanden voet te innen. Op verlangen van verscheiden leden werd door de Kamer bepaald, dat op heden rapport zou uitgebragt worden op het verzoek der stad Brussel, betrekkelijk de schadevergoedingen voor de plunderingen in die stad; eene zaak die altijd slepende is gebleven. Voorts werd besloten om op aanstaanden maandag de discussie eener voorgestelde wet op de suiker aan te vangen.

Van de Luxemburger zaak had men gisteren niets naders vernomen. Een los gerucht hield, dat het garnisoen der vesting Luxemburg met een regiment Pruissische troepen versterkt was.

's GRAVENHAGE, den 15den December.

Bij besluit van Zijne Majesteit zijn benoemd tot burgemeesteren in de gemeenten ten platten lande voor de provincie Gelderland, ter vervulling der vacatures, welke, door de gewone aftreding op den 2 Januarij 1838, zullen ontstaan, als: voor de gemeente Heerde, *N. S. van Meur*; Doornspijk, *H. B. van Jeveren*; Oldenbroek, *J. G. Luijken Glashorst*; Ermelo, *C. L. Vitringa*; Apeldoorn, *C. H.* Baron *van Rhemen tot Rhemenshuizen*; Epe, *G. W. van der Feltz*; Voorst, *P. P. Everts*; Ede, *H. T. Prins*; Barneveld, *G. W.* Baron *van Zuijlen van Nievelt*; Putten, *C. J.* Baron *van Dedem van Driesberg*; Scherpenzeel, *O. Sterk*; Brummen, *L. Hoffman*; Rheden, *D. G. A. van Hasselt*; Renkum, *J. Backer*; Vorden, *J. H. Gallée*; Warnsveld, *H. J. Ardesch van Hamel*; Gorssel, *J. A. de Vuller*; Verwolde, *A.* Baron *van der Borch*; Hengelo, *B. F. L.* Baron *van Westerholt*; Zelhem, *H. Becking*; Ambt Doetinchem, *S. Horsting*; Ruurloo, *J. A. Luitjes*; Steenderen, *E. G. Planten*; Hummelo, *C. W. Vrijland*; Lichtenvoorde, *J. H. A. van Basten Batenburg*; Eibergen, *J. H. Koentz*; Nede, *B. Luijmes*; Borculo, *F. W. Lamberg*; Wisch, *J. F. H. J. E.* baron *Mackay*; Dinxperlo, *J. H. Schepers*; Aalten, *A. F. Roelvink*; Winterswijk, *O. Tulken, Fz*; Angerlo, *J. Jansen*; Gendringen, *D. L. van Woelderen*; Bergh, Jhr. *E. T. J. A. van Grotenhuis*; Wehl, *G. Melchers*; Duiven, *P. S. Nas*; Westervoort, *L. van Santbergen*; Pannerden, *A. Robbers*; Bemmel, *J. F. de Ranitz*; Elst, *A. W. van IJsseldijk*; Valburg, *D. J. P. N. Gaijmans*; Heteren, *S. Roes*; Huissen, *J. J. E. Pelgrim*; Gent, *A. van der Goes*; Overasselt, *J. W. P. Charisius*; Millingen, *J. Reimers*; Heumen, *G. Mos, J.Gz.*; Balgoij, *H. van Lunen*; Wychen, *M. Koentz*; Beuningen, *A. van Suchtelen*; Ewijk, *J. H. van Koolwijk*; Batenburg, *J. Hiebendaal, Cz*; Appeltern, *A. A. J. Villers*; Burgharen, *C. J. W. A.* Baron *van Balveren*; Dreumel, *F. J. Auwers*; Wamel, *G. T. A. Meinhardt*; Druten, *J. Meijer*; Horssen, *P. Bouwens*; Kesteren, *W. P. van de Zande*; Lienden, *A. Verbrugh*; Maurik, *D. de Rooij*; IJzendoorn, *G. Romeijn*; Zoelen, *M. J. Versteegh*; Deil, *W. M. Kolff*; Geldermalsem, *G. Murman, Dz.*; Herwijnen, *D. Boellaardt*; Ophemert, *C. Valkis*; Est en Opijen, *B. den Ouden*; Vuren, *J. Vogelenzang*; Waardenburg, *D. Spillenaar*; Wadenoijen, *J. Brandwijk*; Beest, *J. W. T. Snethlage*; Beusichem, *J. Th. van Kasteele*; Buren, *J. G. van der Lith*; Buurmalsem, *L. H. S. Mossel*; Hurwenen, *J. de Gaaij*; Rossum, *D. J. van der Kaaij*; Driel, *G. de Krijger*; Hedel, *K. Hoeflake*; Ammerzoden, *H. van Dieden*; Nederhemert, *C. W. van Ommeren*; Brakel, *W. van Dam*.

Van den 17den December.

In de zittingen van den 15den en 16den zijn de beraadslagingen over het budget, en de twee andere wets-ontwerpen gehouden.

Het eerste ontwerp, vaststellende de uitgaven voor den jare 1838, wordt aangenomen met eene meerderheid van 29 tegen 21 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren *Hooft*, *van Swinderen*, *Boddaert*, *Druyvesteijn*, *Hinlopen*, *Binkes*, *Cats*, *Tromp*, *Beelaerts*, *Dyckmeester*, *Donker-Curtius*, *de la Court*, *van Wickevoort Crommelin*, *van Asch van Wijck*, *van Welderen Rengers*, *van der Star Busman*, *Gockinga*, *Junius van Hemert*, *d'Escury van Heinenoord*, *Weerts*, *Clifford*, *Corver-Hooft*, *van den Mortel*, *Frets*, *van de Velden*, *van Meeuwen*, *Ingenhousz*, *de Bordes* en *Sytzama*.

Tegen hebben gestemd de heeren *Op den Hooff*, *Roëll van Hazerswoude*, *Verwey-Mejan*, *de Jonge*, *Vyfhuis*, *Schimmelpenninck*, *van der Gronden*, *van Nagell*, *Luyben*, *Sandberg*, *Kniphorst*, *van Reenen*, *Backer*, *Repelaer*, *van Rappard*, *van Dam van Isselt*, *Lemker*, *Luzac*, *van Alphen*, *Romme* en *Warin*.

Afwezig waren de heeren *Quintus*, *van Tuyll van Heeze*, *van Tuyll van Coelhorst* en *Snouck-Hurgronje*, terwijl eene plaats vacant is, ten gevolge van het overlijden van den heer *Hoynck van Papendrecht*.

Het tweede ontwerp, bevattende de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, wordt aangenomen met eene meerderheid van 30 tegen 20 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren *Op den Hooff*, *Roëll*, *Verwey-Mejan*, *Vyfhuis*, *Schimmelpenninck*, *Luyben*, *Sandberg*, *Donker Curtius*, *van Reenen*, *Backer*, *Repelaer*, *van Dam van Isselt*, *van den Mortel*, *Luzac*, *van Alphen*, *Ingenhousz*, *Romme*, *Warin*, *de Bordes* en *van Sytzama*.

Het derde ontwerp, ten aanzien van den inkoop en de aflossing van schuld, voor den jare 1838, wordt aangenomen met eenparigheid van stemmen.

En het vierde ontwerp, betrekkelijk de steenkolen, wordt aangenomen met eene meerderheid van 44 tegen 6 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Binkes*, *van Nagell*, *Cats*, *van Reenen*, *van Meeuwen* en *de Bordes*.

Al de aangenomene ontwerpen zullen aan de Eerste Kamer worden gezonden.

De vergadering is daarna gescheiden tot aanstaanden Maandag, 's morgens ten 10 ure, ten einde te beraadslagen over het ontwerp van wet, betrekkelijk de ligting der Nationale Militie voor den jare 1838. (*Wij zullen op beide zittingen terugkomen*).

— Eergisteren is van de werf te Feijenoord nabij Rotterdam, behoorende aan de Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, te water gebragt eene voor rekening van dezelve Maatschappij grootendeels van ijzer gebouwde stoomboot, bestemd tot het vervoeren van passagiers en goederen tusschen Rotterdam en Keulen, en is denzelfden dag aldaar de kiel gelegd van eene andere stoomboot, mede voor dezelfde vaart bestemd, welke geheel van ijzer zal worden gebouwd.

ARNHEM, den 18den December.

De Provinciale Geldersche en *Nijmeegsche Courant*, van den 6den dezer, behelst een berigt nopens de in deze Provincie, bij *Eibergen*, nabij de Pruissische grenzen, ontdekte *Septaria*, mergelsteen of mergelkoeken genaamd.

Niets onbeproefd latende, om de bouwstoffen te verzamelen, die voor de welvaart van het algemeen, en voor het heil der provincie *Gelderland* in het bijzonder als zeer belangrijk aan te merken zijn, hadden wij het genoegen dezer dagen met de wezenlijke toedragt der zaak en de vorderingen omtrent het onderzoek van de mergelstof, hierboven genoemd, te worden bekend gemaakt, namelijk in hoeverre de hoop al dan niet gegrond zij van uit deze stof iets te bereiden, hetwelk voor deze provincie als voordeel aanbrengende zou kunnen worden beschouwd. Deze mededeeling luidt als volgt:

« Ingevolge het uitgebreid verslag van den heer kapitein-ingenieur *Camp*, ter zake van genoemde mergelkoeken, hebben de door Z. Ed. G. gedane proeven, zoo ten aanzien van scheikundige en bouwkundige behandeling, als met opzigt tot verschillende wijze van fabricaat, aangetoond, dat deze stof te *veel kalkdeelen bevat*, om op zich zelve tot een deugdzaam cement bereid te kunnen worden; terwijl, ten gevolge van het onderzoek, door dezen Ingenieur op de plaats zelve gedaan, daarenboven alle hoop als vervlogen zou moeten worden aangemerkt, om deze mergelkoeken met voordeel te exploiteren; daar lien de heer *Camp* die *Septaria* in *veel te geringe hoeveelheid* gevonden heeft, om de kosten goed te maken."

« De *klei*, welke Z. W. E. G. echter bij de ontblooting van den mergel ontwaarde, is door hem dadelijk herkend tot dat soort te behooren, uit welke, even als uit de zoogenaamde molenklei, een goed cement zou kunnen worden gefabriceerd, zijnde die klei tevens in *genoegzame* hoeveelheid voorhanden. Tot hier toe is men er echter niet in geslaagd, gelijk uit de veeljarige vervaardiging van het Amsterdamsche kunst-cement blijkt, uit de klei een tras of cement te bereiden, dat de algemeene goedkeuring wegdraagt. — Naar wij vernemen, en wel uit goede bronnen, is het aan den genoemden ingenieur na vele en herhaalde proefnemingen gelukt, uit de klei een uitmuntend cement te fabriceren, waarvan de wijze van bereiding, tot heden, geheel onbekende *volkanische beginselen* berust. — De heer *Camp* schijnt zich thans onledig te houden, met nieuwe proefnemingen, wegens de toepassing van zijne ontdekte fabricaat-wijze op de gevondene *Geldersche* klei; en Z. Ed. G. zou de hoop gegeven hebben, dat, ten gevolge hiervan, ook deze Klei, almede een even voortreffelijk cement zou kunnen opleveren."

Uit het vorenstaande ontwaart men dus, dat het berigt, nopens deze belangrijke zaak, in de *Provinciale Geldersche Courant* van den 6den dezer geplaatst, niet zeer juist is.

— Op den 11den dezer maand, werd aan den Wal bij den Palmboom alhier de lossing voltooid uit het schip *Leonidas*, kapitein *J. Verept*, der buitengewoon zware Escosijnsche hardsteenen, waaronder de kolomschagten, die ieder uit drie stukken bestaan, eene lengte hebben van ruim 9 ellen en op het basement eene middellijn van 1

el, 10 duim, — een en ander bestemd voor het portique van het te bouwen Paleis van Justitie ter dezer stede. — Deze belangrijke leverantie is met gezegd schip uit België, door bemiddeling van den heer *L. C. Mur*, Mr. steenhouwer te Utrecht, voor den aannemer *G. van Berkum* alhier, volbragt.

AMSTERDAM, den 17den December.

Beurs van 16 December.

Van het oorlogstooneel uit Spanje was heden volstrekt niets nieuws. Men beschouwt de Luxemburgsche zaak te Parijs te ondergeschikt, dan dat dezelve op de prijzen der fondsen zoude kunnen influenceeren.

Algemeen waren alle effekten heden iets vaster dan gisteren, zonder dat evenwel de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde; men sprak van een iets hooger merk uit Londen, van jl. Woensdag, ontvangen.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$ à $\frac{7}{16}$; 5 pCt. $101\frac{5}{8}$; Kansbiljetten $22\frac{13}{16}$; oud Syndicaat $93\frac{3}{4}$, nieuw $76\frac{7}{8}$ à 77; oude aandeelen Handelmaatschappij $172\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; 5 pCt. Oost-Indië $100\frac{1}{16}$ à $\frac{1}{8}$; Haarlemmer Spoorweg 125, op Rotterdam 118.

Spanje. Ardoins $20\frac{1}{16}$ à $\frac{1}{8}$; Passive $4\frac{13}{16}$; Fransche uitgestelde $6\frac{1}{4}$.

Rusland. Oude Russen $104\frac{1}{2}$; nieuwe $104\frac{7}{8}$ à 10 5; Russen van 1831 en 1833 $96\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; Roebels $66\frac{3}{8}$.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek $100\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$.

Brazilië. 80 à $\frac{1}{4}$.

Effecten-Societeit van 17 December.

Men heeft heden berigten uit Londen van jl. Woensdag en Donderdag ontvangen; op laatst genoemden dag waren onze binnenlandsche effekten zeer fluctueerend op voornoemde plaats; geopend à $54\frac{5}{8}$, viel de prijs tot $53\frac{1}{2}$, steeg tot $54\frac{1}{8}$, en bleef $54\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{8}$; dien ten gevolge was ook hier tamelijk veel levendigheid in onze $2\frac{1}{2}$ pCts., en zijn verschillende posten tot iets verminderde prijzen omgezet.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; Kansbiljetten $22\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$.

Spanje. Ardoins 20 à $19\frac{15}{16}$.

Mengelwerk.

Verslag der Centrale Afdeeling.

De *Staats-Courant* van den 15den geeft het verslag der centrale afdeeling omtrent het ontwerp van wet tot vaststelling der begrooting voor 1838.

Vrij algemeen waren door alle afdeelingen de bedenkingen geopperd:

1o. Dat men geenszins is overtuigd geworden van de overeenstemming der uitgaven met de ontvangsten, doordien niet alle uitgaven op de begrooting zijn gebragt (*men weet, dat dit evenwel, volgens de grondwet, plaats hebben* MOET), en de begrooting zelve (gelijk eene afdeeling aanmerkte) geheel op fictive berekeningen rust.

Hierop antwoordt Z. Exc. de minister van financiën (wij volgen de *Staats-Courant* letterlijk, en geven het antwoord in al deszelfs oorspronkelijke beleefdheid en voldingendheid).

« Dat de begrooting der uitgaven en de raming van inkomsten nagenoeg sluiten, en de laatste op geene overdrevene wijze is opgemaakt, en het gegrond vooruitzigt bestaat, dat de in de begrooting begrepen lasten door de baten zullen kunnen worden gedekt."

Eilieve, welke eene naauwkeurige wederlegging van de aanmerking: *dat niet alle uitgaven op de begrooting zijn gebragt!*

2o. Was aangemerkt: «dat, daar de grondwet het brengen op de begrooting van *alle* uitgaven voorschrijft, men niet kan toestemmen, dat daarvan afblijven de Hooge Raad van Adel, de Landsdrukkerij, de kosten der Loterij, die van de Rijnvaart en van de Entrepôts."

Hierop zien wij niet, dat Z. Exc. goedgevonden heeft iets te antwoorden.

Verder was aangemerkt: «dat, daar de toestemming der Staten-Generaal het doen der uitgaven moet voorafgaan, men met verwondering op bladzijde 9 der antwoorden heeft gezien, dat de rijswerken in de rivier beneden *Arnhem* zullen bekostigd worden *uit nader daartoe aan te wijzen fondsen.*

Geen antwoord.

Verder: «Dat de strekking tot vermeerdering van uitgaven door de gegevene beantwoording niet is weggeredeneerd; dat punt werd aan de aandacht der regering aanbevolen."

Nader weggeredeneerd hebben wij het tot nog toe niet gevonden.

Op het *Tweede Hoofdstuk* was aangemerkt:

Dat het antwoord, omtrent de traktements-verhooging van den gezant te Petersburg, aan eene afdeeling niet voldoende is toegeschenen, te minder, doordien, gelijk eenige leden opmerkten, de tot die missie geroepene, daar te boven nog *ƒ* 3000, als lid der Eerste Kamer geniet.

Dat hierop almede door Z. Exc. volstrekt geen antwoord gegeven is, betreuren wij te meer, omdat, onzes erachtens, een lid der Eerste Kamer dat traktement uitdrukkelijk geniet *voor reis- en verblijf-kosten*, (grondwet art. 87), dat is, voor zijn *verblijf* in de residentie, gedurende de zittingen der Kamer, en zijne reis derwaarts en weder huiswaarts. Of het de bedoeling der grondwet was, de gemelde som van *ƒ* 3000, aan een lid der Eerste Kamer ook voor zijne reize en verblijf buiten 's lands, voor zijn verblijf te *Petersburg* b. v., gedurende de zittingen, toe te leggen, zouden wij zeer betwijfelen.

Ook verwondert het ons eenigzins, dat de centrale afdeeling deze gelegenheid niet te baat genomen heeft om der regering iets tot dank te zeggen, wegens haar zoo naauwkeurig antwoord op de aanmerkingen van eenige afdeelingen betrekkelijk het voortdurend bekleeden van sommige gezantschappen door Belgen, alsmede de hooge bezoldigingen van eenige derzelve; b. v. Denemarken, Zweden, enz., enz.

Iets over den tegenwoordigen toestand der Pruissische Rijnprovinciën.

Onder dit opschrift geeft *de Avondbode*, van den 14den dezer, een artikel, hetwelk wij zeer schoon zouden noemen, ware het niet, dat eene, met het geheel niet zeer zamenhangende, uitdrukking in den aanvang, en een onlogisch slot, het stuk in ons oog bedierf. Wij konden ons niet weerhouden te denken aan eene fraaije schilderij, waaraan een knoeijer de laatste hand had willen leggen.

« De gevoelens (leest men in het bedoelde artikel) over den toestand, waarin de Pruissische Rijnprovinciën zich in dit oogenblik bevinden, zijn zeer uiteenloopende. Want, terwijl de een niet anders dan bloedtooneelen in dezelve te gemoet ziet, is de andere daarentegen van gevoelen, dat er geene vrees voor eene verstoring der rust in dezelve bestaat. Deze van elkander verschillende gevoelens bewijzen reeds, hoe moeijelijk het valt, om met eenige zekerheid een oordeel over den geest te vellen, welke de bevolking van eenen staat bezielt, die, zoo als de Pruissische, zonder vertegenwoordigend stelsel, en bij eene censuur der openbare nieuwspapieren, door de zachte willekeur van eenen regtvaardigen koning geregeerd wordt."

Van eenen regtvaardigen koning. Bij deze woorden dachten wij terstond aan de, naar wij meenden, door den thans regerenden koning van *Pruissen* aan zijne onderdanen *plegtig beloofde* maar *niet gegevene* staatsregeling; en geenszins kunnende onderstellen, dat *de Avondbode* eenen man, die zijn woord niet gestand doet (of het een koning is, dan wel een gewoon burger), zou slechts voor zoo verre een verschil kunnen maken, als de koning, die *voorbeelden* van deugd moet geven, geacht kan worden tot eene stiptere pligtsvervulling te zijn gehouden), *regtvaardig* noemen zou, zoo meenden wij de wederlegging te zullen ontvangen van onzen zoo lang gekoesterden waan, dat de koning van *Pruissen* wezenlijk eene constitutie en algemeene volksvertegenwoordiging zou hebben beloofd. Wij verbeeldden ons, wel is waar, in verscheidene geachte werken en officiële staatsstukken die belofte te hebben gelezen; wij meenden, b. v., in de *Preussische Gesetzsammlung*, J. 1810, p. 31, den koning van *Pruissen* te hebben hooren bekend maken zijn voornemen, om « aan de natie eene doelmatig ingerigte volksvertegenwoordiging te verleenen, zoo wel in de provinciën als voor het geheele land"; wij meenden die verklaring hernieuwd te hebben gezien in een besluit van 22 Mei 1815, gedagteekend van *Weenen*, waar wij de verzekering gegeven vonden: « dat provinciale staten in de onderscheidene provinciën, zouden worden ingevoerd; dat het regeringsstelsel overeenkomstig den geest des tijds zou worden ingerigt, en dat eene algemeene volksvertegenwoordiging te *Berlijn* haren zetel zou hebben" (*Preussische Gesetzsammlung*, J. 1815, p. 103). Doch dit alles konden wij hebben gedroomd. Veel natuurlijker ware zulks immers, dan dat een vorst zijn woord *niet* houden zou?

Tot onze verbazing evenwel ontwaarden wij, dat *de Avondbode* de door den koning van *Pruissen* gegevene belofte volstrekt niet in twijfel trok. Zie hier hoe de schrijver van het artikel zich dienaangaande uitlaat, en duidelijk te kennen geeft, dat de Rijnprovinciën, aanvankelijk tevreden, slechts door het achterblijven der koninklijke belofte, ontevreden geworden zijn:

« De Rijnprovinciën, reeds in de democratische tijden der Fransche revolutie met de groote republiek vereenigd, werden door den val van NAPOLEON weder van *Frankrijk* gescheiden. Bij de verdeeling van den oorlogsbuit, werd het bezit van het grootste gedeelte dier landen door de geallieerde mogendheden aan *Pruissen* toegekend. De conscriptie en vele door het bestuur van den alleenheerscher ingevoerde drukkende belastingen waren oorzaak, dat de geallieerde mogendheden in 1813 met geestdrift in dezelve ontvangen werden. Deze gunstige stemming der gemoederen werd niet weinig door eenen maatregel van het provisionele gouvernement vermeerderd, ten gevolge van welken, onderscheidene hatelijke belastingen werden afgeschaft, en plantte zich bij de inbezitneming door *Pruissen* op de nieuwe regering voort, ten gevolge van de herhaling, der bij koninklijk edict ven Mei 1814 gegevene verzekering, van eene in de geheele monarchie in te voeren staatsregeling; zoodat ieder vol hoop en vertrouwen eene heilspellende toekomst te gemoet zag. De later plaats hebbende organisatie dier provinciën, beantwoordde echter weinig aan die verwachting, vooral ook, dewijl niets eene spoedig op handen zijnde invoering der beloofde staatsregeling scheen aan te kondigen. De regering, den kwaden indruk, door een en ander te weeg gebragt, willende wegnemen, haastte zich, om, door de oprigting eener hoogeschool te *Bonn*, done

eene herstelling van het kiesregt des kapittels te *Munster*, door de afschaffing der geheime policie, en door de benoeming der zoogenaamde immediate kommissie om de invoering der grondwet voor te bereiden, eene andere rigting aan den volksgeest te geven. Dit gelukte ook volkomen. Maar toen de wegens derzelver hatelijkheid, door het provisioneel bestuur afgeschafte belastingen weder ingevoerd, en nog met eenen zwaren accijns op het gedisteleerd en den wijn of most vermeerderd werden, (welke laatste de arme wijnbouwers de bedreiging afperste, dat zij, zoo men op dezelve bleef aandringen, de wijnstokken zouden omhakken), en de minister, in eene bestraffende rescriptie op het protest der stad *Coblentz*, de spoedige invoering van nog andere belastingen aankondigde; toen het uiten der openbare volksstem, in zeker, aan den kanselier, door eene deputatie, overhandigd adres, waarin onder anderen verklaard werd, *dat men in geenen deele aan de vervulling der door den koning gegevene beloften twijfelde*, door het opperhoofd van den staat werd afgekeurd, daalde de regering in het vertrouwen des volks, en verhief zich eene oppositie, welke sedert, niettegenstaande de beste door de regering voor den bloei en het welzijn dier provinciën gevormde en uitgevoerde ontwerpen, steeds in algemeenheid en kracht is toegenomen."

Nu ware het, onzes erachtens, althans noodig geweest, te bewijzen, dat een koning regtvaardig kan genoemd worden, hetzij hij zijne beloften houdt, ja dan neen; of anders ten minste, dat er eene *volstrekte onmogelijkheid* bestond om de gegevene belofte te houden. Want te beweren, gelijk dikwijls gebeurt, dat een koning, bij nadere overweging, beter vindende de vervulling zijner belofte onbepaald uit te stellen, daartoe alsdan volkomen geregtigd is, gaat ook slecht; of men moet betoogen, dat koninklijke beloften eigenlijk geene *beloften* zijn, maar slechts eene manier van spreken, zonder eenige verbindende kracht, niets anders dan *uw onderdanige dienaar* in het gemeenzame leven. Hetgeen evenwel, ten aanzien van onderdanen jegens vorsten, een geheel ander geval is!

«Bij deze veelvuldige bezwaren (leest men eenige regels later, in het bedoelde artikel) voegden zich nog andere. — «In dezen staat van zaken scheidde *België* zich van *Holland* af, en de weêrklank, dien deze revolutie destijds in de Rijnprovinciën vond, zoude ook welligt aldaar door eenen algemeenen opstand zijn gevolgd geworden, indien de regering het dreigend gevaar niet in tijds door eene sterke militaire bezetting had afgewend. — — — De positie der Pruissische regering, met betrekking tot de Rijnprovinciën, is uit dien hoofde zeer moeijelijk."

Men ziet dus, de ontevredenheid in de Rijnprovinciën was van zeer ernstigen aard, en, althans voor het grootst gedeelte, ontstaan, (volgens het artikel zelf, waarover wij spreken) uit de niet bekoming van de beloofde staatsregeling met algemeene volksvertegenwoordiging.

En hoe wordt nu dit artikel besloten? Met de aanmaning der vorsten, om voortaan hunne beloften stiptelijk naar te komen, en dezelve niet eigendunkelijk ter zijde te stellen, of onbepaald te vertragen? O, neen. Zie hier het besluit van het artikel:

«Wij mogen echter van de bekende wijsheid en gematigdheid der Pruissische regering met grond verwachten, dat zij het uiterste zal weten voor te komen, en zich voor het verwijt vrij te waren, van de brandende toorts in zoo vele brandbare stoffen te hebben geworpen, hoedanige op dit oogenblik, ook buiten hare Rijnprovinciën, in *Rijn-Hessen*, *Rijn-Beijeren*, *Baden*, *Hanover* en elders, in ruime mate voorhanden zijn. Moge intusschen het gebeurde de groote mogendheden op het gevaar opmerkzaam maken, waarmede de gevolgen der Fransche Julij-revolutie EUROPA bedreigen, en even daardoor van hunne zijde krachtdadige maatregelen uitlokken, om de naburige staten voor de verdere verbreiding van dien brand te beveiligen."

Wat beteekent nu dit «*verwachten van de bekende wijsheid en gematigdheid der Pruissische regering, dat zij zich zal weten vrij te waren voor het verwijt, van de brandende toorts in zoo vele brandbare stoffen te hebben geworpen?*" Wij weten er geene andere beteekenis aan te hechten dan des schrijvers wensch, dat de Pruissische regering geen geweld van wapenen bezige. Maar wat beduidt dan een zoodanige wensch in den mond van een staatkundig schrijver? *Moet* eene regering, wanneer zij *overtuigd* is *regt* te hebben, (en de schrijver noemt den koning van *Pruissen regtvaardig*) geene wapenen bezigen, als de handhaving der orde het vorderen mogt? Heeft eene regering *het regt* om de rustige burgers door oproerlingen te laten mishandelen? *het regt*, om haar krijgsvolk, de kinderen en verdedigers des lands, te gelasten, het vuur der oproerlingen te verdragen zonder terug te schieten? Kan men zulks van eene regering verwachten, kan men zich zulks van eene regering voorstellen, indien men niet, hoezeer de mond het ook tegenspreke, inwendig gevoelt, dat het die regering zelve was, welke door hare onregtmatigheden of dwalingen, den tegenstand verwekte?

Waterhoogte voor Keulen.

15 December: 7 voet, 7 duim.
16 December: 7 voet, 1 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Dec. 1 El 6 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 10 D.
Den 18 Dec. 1 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 15 D.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.